

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACȚIA

ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Los
 Guschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se in-
 napolază.

ROMÂNUL

Bonurile de rechiziție.

—Decretul ministrului de finanțe, nr. 3203 914.—

Pentru orientarea cetitorilor noștri, îngrijorați pe ne-
 drept și neștiutori adesea, ce au să facă, pentru a primi
 bonurile, dăm aci, textual, pasajele mai gene-
 rale din decretul citat:

„Despăgubirile pentru cai și căruțele re-
 chiziționate spre scopuri militare, se vor plăti,
 în virtutea §§-lor 10 și 17 din legea LXIX
 din 1912, în termen de șase săptămâni, prin cas-
 sele postale. (postatakarékpénztár).

Țin, că în acest răstimp despăgubirile să
 se plătească cât mai curând.

Ca să se poată face plățirea, mai întâi tre-
 buie ca la percepții, adevăratele despre cai,
 și respective copiile de evidență, în culoarea vâ-
 nătă (loallitási igazolvány, nyilvántartó lap-
 ésolat etc.) și adevăratele vinete despre mij-
 loacele de transport, (căruțe, hamuri etc.) să
 se schimbe cu adevăratele de primire, în co-
 culoarea albă (átvételi elismervény).

Despăgubirea se plătește la mâna celui
 primit în documentele înșirate mai la deal, cu
 respect față de drepturile câștigate. Cassele,
 care plătesc despăgubirea n'au competență de
 a lua la cunoștință trecerea sumei dela cel în-
 dreptățit la altă persoană. Ele nu pot să cer-
 zeze mutarea dreptului de proprietate, și nu
 să-l ia în seamă.

Dacă vre-o persoană străină își formează
 drepturi asupra sumei de despăgubire, va să
 se facă dacă documentele au trecut în posesiu-
 ne altora, decât cei însemnați în ele, înainte
 să se fi prezentat și schimbat documentele la
 percepție, și astfel prezentarea nu s'a făcut
 în cel îndreptățit, — suma are să fie depo-
 zitată la judecătoria, cerându-i-se judecăto-

riei, să se pronunțe asupra dreptului de pose-
 siune și urmându-se dispozițiile judecătoriei.

Sumele de peste 1000 cor. se vor depozita
 la tribunal, sumele mai mici decât 1000 cor.,
 la judecătoriile de ocol.

Cassa postală va trimite *mandate postale*
 celor îndreptățiți, cu însemnare pe cuponul
 mandatului, că suma se plătește ca despăgu-
 bire pentru obiectele rechiziționate. Inmanua-
 rea și plățirea mandatelor postale (postautal-
 vány, fizetési utalvány etc.) se face pe calea
 obișnuită.

Documentele albe, primite în schimb dela
 percepție, nu vor fi cerute dela posesorii lor,
 deoarece pe baza acestora nu se poate pretin-
 de nimic dela erar, și ele nu pot fi puse în
 circulație.

Cine va prezenta la percepții documen-
 tele făcute de comisia de rechiziționare, *după*
ce va sosi la percepții acest decret al meu,
 și după ce registrele amintite aci (conspectul
 sumelor) vor fi încheiate, va primi despăgu-
 birea mai târziu, (adecă după șase săptămâni.
 N. Red.) Percepțiile au să adune în fiecare
 săptămână prezentările întârziate, și când
 vor fi 100 de rubrici, au să le trimită ministe-
 rului.

Documentele (cele vinete și cele albe fără
 deosebire) se pot folosi pentru plățirea dării
propriei, și anume a dării directe către stat și
 a altor biruri, **ce se încasează împreună** cu
 darea de stat. Asta se face în modul următor:

1. Documentele trebuie înaintate la per-
 ceptoriat cu o rugare, sau cu o declarație dată
 la protocol, în care se arată că cel îndreptățit
 la despăgubire se învoește ca suma să se so-
 cotească în dare.

2. Socotirea se poate face numai aunci da-

că aceiași percepție încasează darea și ține
 seamă de despăgubire.

Socotirea se poate face și dacă una din
 sume e mai mică decât cealaltă. Când darea
 e mai mică, posesorul capătă restul banilor
 prin cassa postală.

Din România

*In ce privește știrea lansată de unele ziare
 străine cu privire la realizarea unei alianțe ro-
 mâno-turco-bulgare guvernul a transmis zia-
 relor următorul comunicat:*

„Este absolut inexact că România a primit
 sau ar primi să facă parte dintr'o asemenea a-
 lianță. Dacă s'au făcut propuneri, puteți fi si-
 guri că ele au fost respinse categoric, și că re-
 fuzăm a sta de vorbă asupra acestei chestiuni.
 Delegația otomană a venit aici pentru a trata
 cu delegația greacă. Noi nu putem dori, decât
 ca această înțelegere să se facă.

Nici un cuvânt deci despre alianță sau vre-o
 înțelegere între noi, Turcia și Bulgaria”.

„Universul” primește din Tulcea următoarea
 informație:

Din Basarabia de sud află că guvernul rus,
 după cunoscutele proclamațiuni către Polonezi
 și Evrei s'a gândit și la Românii basarabeni în-
 cuvântând introducerea limbei românești în bi-
 sericile lor.

Pe de altă parte însă sunt informat că au-
 toritățile locale fac multe dificultăți pentru pu-
 nerea în aplicare a acestei dispozițiuni.

Cu toate acestea preoții români din Basara-
 bia țin predici, pregătind populațiunea pentru
 o apropiată dominațiune română.

Detlev de Lillencron.

Botezul de sânge.

— O luptă în puterea verii. —

Traducere de Horia Petra-Petrescu.

Nota traducătorului: Una din vestitele nuvele de răs-
 ale scriitorului german Lillencron (1844—1909),
 dintr-o seamă, unul din conducătorii literaturii
 moderne. Nuvelele acestea au stârnit admira-
 și interesul german. Sunt amintiri din războaiele, la
 care a luat parte Lillencron ca militar. (1864—5, 1866 și
 1870). În ultimele două a fost rănit chiar. — Paginile
 sunt de actualitate, astăzi, când s'a deslănțuit
 războiul european. Amintirile de față pot con-
 tinua plasticitate și vioiciune de descriere, cu ori care
 scrierilor de război a scriitorilor mari. (Tolstoi, Zola,
 Dumas, Lemonnier, V. Hugo, Stendhal, Flaubert). Nu-
 velele acestea e din războiul anului 1866.

„Nu mă scoate degeaba; dacă ai lă-
 sat să les ca o vijelie din teacă, nu mă
 băga înapoi până ce n'am beut sânge”.

O veche zicală germană despre sabie.

Lângă sobă, cu păharu 'n mână, poți să po-
 țezi minunat. Prietenul povestea:
 „Mă duceau în anii copilăriei mele la târ-
 ză în rotundele panoramelor, în cari erau
 organizate atacuri de război, orașe aprinse

de bombele dușmane, poduri ce ardeau și lupte
 întregi, nu puteam dormi de emoțiune. Impre-
 siile se întipăreau atât de tare în sufletul meu,
 încât uitam toate celelalte lucruri. Părinții mei
 au zădărnicit din cauza aceasta, ani de zile vi-
 zitarea astor fel de spectacole.

Pentru fantazia mea înfierbântată de copil
 aveau un farmec deosebit „condottierii”, căpi-
 tanul de bandiți, corabia corsarilor, cavalerul,
 care trăia din pradă, banditul, care pândea la
 țarm de mare. Cine știe ce s'ar fi ales din mine,
 de nu s'ar fi îngrijit mama să mă abată dela
 simpatiiile mele și de nu m'ar fi introdus în
 cărțile istoriei. Mult stimaiți domni, numiți mai
 sus, au fost siliți să facă loc altora și Leonida,
 Alexandru, Cesar, marele principe elector, Fre-
 deric cel mare, Napoleon, Blicher și cum i-au
 mai chemat pe ceilalți, le-au luat locurile. To-
 tuș, nu puteam să-mi ascund bucuria neînfră-
 nată, când ceteam despre Dörnberg, despre
 Schill și Colomb. Nu m'a părăsit niciodată do-
 rința de a fi un partizan și de a sări într'ajutorul
 patriei mele, dacă ar geme cândva din cauza a
 mii de răni, asemenea unui animal legat, de a
 o sprijini cu îndrăzneala mea cea mare.

Am ales, firește, cariera militară; am ră-
 mas militar pasionat până în ziua de astăzi.
 Mi-a plăcut mai cu seamă viața vagabondă de
 pe timpul războaielor. N'aș ști să-ți arăt o zi,
 nici chiar o singură zi, în care să nu fi dorit,
 dacă eram pe câmpul de luptă, să avem pace
 și liniște. Vechea mea bucurie copilărească,

când mă încălzeam de faptele condottierilor,
 nu dispăruse cu desăvârșire.

Dar ai vrut să auzi ceva despre botezul meu
 de sânge:

Ajunsesem tocmai sublocotenent. Ne aflam
 la sfârșitul lui Iunie 1866, în frumoasa Silezia,
 cam de patrușprezece zile, într'un castel, anar-
 tinător unei fete bătrâne, care făcea parte din
 nobilimea germană. A suportat, biata, greaua
 sarcină a încavtirării cu inima cea mai patrio-
 tică; purta mare grije ca să ne simțim, noi, cei
 douăzeci și șapte de ofițeri, cât se poate de
 bine. S'a îngrijit să nu lipsească ceva nici in-
 fanteristului, nici dragonului. Voia să contribuie
 după serviciul oșositor, la îmbunătățirea vieții
 noastre pe moșia ei. Era neobosită.

Intr'o zi, tocmai la ora prânzului — muzica
 regimentului terminase „marșul Hohenfried-
 berg” în grădină, minunatul marș, care da foc
 luptelor și te îndeamnă la învingeri — când s'a
 ridicat domnișoara cea bătrână și ne-a ținut
 următorul toast:

„Domnii mei!

Așteptăm războiul în fiecare clipă. Dvoastră
 îi mergeți înainte. Nu implor binecuvântarea
 lui Dumnezeu asupra Dvoastră, căci Domnul
 își acopere fața, mai bine zis: El nu poate da
 ascultare cerurilor mititele ale oamenilor. Și
 chiar de ar da: în patria noastră cer mii, mii
 de dușmani de ai noștri, dela El învingere. Cui
 să dea Dzeu ascultare?”

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Din Galiția

— Scrisoarea unui înalt ofițer. —

Lemberg, 25 August.

Câteva zile eram nespuse de agitați, evenimentele se perândau unele după altele, în goană nebună. Te miri de viața vie și gălăgioasă, de pe străzile Lembergului. Valuri de oameni se leagănă de-a lungul orașului, de dimineața până seara, oprindu-se mai cu seamă înaintea comandamentului militar, dornici de-a privi defilarea trupelor noi, convolurile prinșilor, și descărcarea prăzilor de războiu. Alergare nebună de automobile, de motocicletă, de felurite trăsură, sosiri și plecări de posturi militare, de ordonanțe, de ofițeri și de medici.

Operațiile noastre de până acum nu ținteau decât respingerea năvălirilor dușmane. Mai mult numai cloșniri de avanposturi la graniță, în care Rușii se dedeau îndărăt după puțină rezistență, pierzând oameni din greu. Trupele noastre luptă de minune. La Turynka, după cum veți fi citit în știrile oficiale, o mică ceată de glotași, însărcinată cu paza transportului de proviante, a pus pe fugă o brigadă întreagă de cavalerie a dușmanilor. Comandantul cetei, un ofițer glotaș din Viena, așezase pe cei 120 de voinici, ce comanda, atât de isteț, încât Rușii puteau să creadă, că stau în față cu mari trupe de infanterie. Un ofițer prins, pe care îl întrebam cum de au rupt-o la fugă atât de repede, îmi spunea, că ei se credeau atacați de un batalion cel puțin. În ziua următoare, trupele noastre întărite la Turynka au fugărit divizia a zecea de cavalerie rusească, întreagă. Un brigadier, generalul-maior Dragomirov, colonelul Witcovsky, dela regimentul 16 de husari și col. Drenachin dela regimentul 17 de ulani au fost uelși în acea bătălie. Prizonierii, cu 15 ofițeri în frunte, au fost aduși la Lemberg în ziua de 23 c.

Era o priveliște ne mai cunoscută convoiul fără sfârșit, trecând prin șirul alor mii de oameni, spre clădirea comandamentului. Mai întâi cavaleriștii, pe jos, pe urmă ofițerii, în trăsură, apoi sute de cai, cu șeua pe ei, și încărcăți cu tot felul de obiecte, iar la sfârșit trăsură fără număr pline cu puști, cu săbii, cu lănci, și cu echipamente. Trainul făcut pradă, cu un utilaj complet de telefon și telegrafie, bucătăriile ambulante, carele cu muniții, și cele șase mitraliere au fost așezate în magazile militare. De atunci zi de zi sosesc prizonierii.

Cu deosebire alaltăieri am avut o zi bună. La miez-noapte de Lemberg s'a zărit un aeroplan al dușmanilor. Al noștri l'au urmărit aprig. În urma pușcăturilor noastre, se vedea cum aeroplanul încearcă să apuce către graniță, ca să scape de focul soldaților. Dar în câteva clipe fu silit, desigur pentru că gloantele nimeriseră motorul, să se dea jos, și să se lase capturat împreună cu ofițerul care făcuse exploatarea în el. Mare ne-a fost mirarea și bucuria, când descoperirăm pe acest ofițer, care nu era altul decât tocmai generalul-

(Se născu o pauză mică; am observat o trăsătură amară în colțul gurii ei. Ofițerii ne-am ațintit privirile în păhare, mirați puțin; alții s'au uitat muți unul la altul, întrebându-se cu privirile).

„...Dar doresc ca în brațele Dvoastră să fie turnat oțel și fier. Să vă reîntoarceți acasă, la femeile și la copiii Dvoastră, la toți aceia, cari vă iubesc. De nu se va întâmpla așa, ei bine, atunci veți muri moartea cea mai vrednică de invidiat, moartea pentru patrie. În fruntea Dv. a tuturor, merge Regele. O să-l încunjuțați entuziasmați după luptă și o să-i sărutați mâinile scumpe și viteze. Patria privește la Dvoastră. Trăiască regele!”

Sta ca un proroc, ca o vizionară. Apoi a ridicat paharul de șampanie și l'a deut dintr'odată. A urmat o tăcere completă. Voiam să o luăm în mijlocul nostru, să ciocnim cu dansa; voiam tocmai să intonăm, în picioare, minunatul, vechiul cântec regal-patriotic, când o aripă a ușei s'a deschis, repede, fără de veste și un ulan, plin de praf, intră în odaie, roti odată ochii de jur-impjur și pași agitat spre generalul de divizie. După ce s'a avântat într'o ținută severă, militărească, predete ulanul generalului o scrisoare mare, pecetluită: „Am să predau imediat excelenței Tale acestea în mână”. Generalul desfăcu scrisoarea, după ce s'a complimentat ușor înaintea vecinei sale, a bătrânei noastre stăpâne. O tăcere de mormânt. Generalul își ridică apoi ochii de pe rânduri și zise: „Domnii mei, s'a declarat războiul”.

Și s'a întâmplat din nou, că n'a putut să izbucnească deodată în piepturile noastre ofițer-

major Martinow, proprietarul regimentului rusec de infanterie rusească nr. 140 și comandant al districtului de graniță, un bărbat voinic, binisor pestepatruzeci de ani.

Soldatul rus nu prea te sperie. Bieții de oameni, par obosiți rău, iar Polonii din armata rusească sunt veseli de-a fi scăpați de oaste. Soldații din brigada lui Wannowschi se cătau, că de 10 zile au rămas fără îngrijire, și trăiau din ce puteau fura, sau, vorbind mai eufemistic, din ce puteau rechiziționa.

(„Neue Fr. Presse”)

Războiul.

ARIPA STÂNGĂ.

Budapesta. — După știrile dela cartierul general al presei biruința aripei stânga e rezultatul cooperării trupelor de sub comanda generalului Dankl și celor de sub a generalului Auffenberg. Dankl s'a aruncat acum asupra Lublinului, iar Auffenberg urmărește pe Ruși, cari s'au retras dincolo de Bug.

La Liov (Lemberg) defensiva e susținută cu țările față de atacurile rusești. Populația rusofilă tradează adeseori mișcările armatei austriace, operând cu fum, focuri și cu oglinzi.

O știre sosită azi noapte spune, că între Nipru și Bug e o puternică luptă de artilerie. Mai multe regimente de infanterie rusească au fost spulberate de artileria austriacă.

LA SINAIA.

București. — Principele Nicolae al Greciei a sosit la Sinaia împreună cu soția sa. Talaat-bey, ministrul de externe al Turciei a plecat la Sofia, și de acolo se reîntoarce la Constantinopol.

Distincții respinse.

Colonia. — Împăratul Wilhelm a doua zi după declarația de război a Angliei a declarat ambasadorului englez, să aducă la cunoștința regelui George, că până acum a fost mândru de titlurile de mareșal și amiral englez, după cele întâmplare însă respinge dela sine titlurile aceste.

Jena. — Profesorul Ernst Haeckel dă o declarație iscălită de cei mai mari savanți germani, în care abdică cu toții de toate distincțiile, cari le-au avut din partea universităților, academiilor și societăților științifice engleze.

rești bucuria. Vestea, pe care o așteptam în fiecare ceas, ne-a subjugat totuși, prea mult.

Numai un sublocotenent dela dragoni, care plimbuse poate păharul prea des dela masă la gură, strigă cât putu: „Atunci, dați înainte, ca Blücher!” O privire severă a comandantului de regiment se opri asupra lui; apoi își aruncă ochii acesta îngrijit spre general. Generalul însă prinse vorba sublocotenentului din partea ei cea veselă și repetă: „Da, domnii mei, atunci, dați înainte, ca Blücher!”

Inimile noastre de militari au început să bată cu putere.

În curte m'am întâlnit îndată după scena aceasta cu bătrânul sergent Cziczian din compania mea.

— „Ei, știi deja — s'a declarat războiul!”

— „Trăiți, dle „laintand”, îmi pare bine”.

Față de bătrânul Cziczian aveam mari simpatii. Dacă s'a intrupat vreodată într'un om credința veche prusiană, lozinca prusiană: „Înainte de toate datorința!” s'a intrupat în Cziczian. Cu doi dinți gigantici din față (falca de sus) încă în ființă — ceilalți dinți și măselele îi lipseau — îi făcea impresia, fața lui, ca și când ar fi fost mâncat de ofiță în gradul suprem. Cu toate astea, nu era om mai sănătos și mai vânjos decât dânsul.

Am alergat la soldații mei. Când să intru în șopron, m'am uitat înapoi. Sergentul meu cetea pe capete din „micul Waldsee”*), pe ca-

*) O minunată carte de instrucție militară pentru suboficieri și soldații de rând.

45 miliarde.

„Berliner Lokalanzeiger” publică următoarea telegramă cenzurată din Rotterdam: Ziarul londonez „Daily Mail” scrie că Germania n'are intențiunea de a câștiga teritorii, ci va pretinde 45 miliarde dela Franța. Întreg stocul de aur al Franței a fost dus la Londra, pentru ca să fie în siguranță, în caz dacă Germaniei i-ar reuși să pătrundă în Paris.

TUNURILE GERMANE.

Berlin. — Se face multă vorbă acum în jurul tunurilor de 42 centimetri, cu cari au spart Germanii zidurile de beton dela Liège și Namur. Despre aceste tunuri n'avea cunoștință nime până acuma, decât vre-o câțiva intimi ai împăratului și vre-o câțiva ofițeri superiori. Incolo nici ofițerimea dela artileria mare nu știa nimic. Bunicii în comisia parlamentului nu s'a pomenit de ele. Numai președintele comisiei a fost încunoscător. Construcția lor de asemenea a fost tănușită. Îndată ce întâiele încercări au dat rezultate surprinzătoare, s'au încheiat toate actele referitoare la noul tip de obuziere. Când s'a discutat bugetul armatei în comisia parlamentară, la care luau parte și vre-o patruzeci de ofițeri, ministrul a amintit un punct secret, și a cerut să fie neapărat scos din discuție. Numai la sfârșitul ședinței i-a spus președintelui comisiei care e acel punct. Acum se știe.

Ajutor rusesc pentru Serbia.

„Reichspost” publică o telegramă din București, care confirmă informația lui „Pester L.”, că Rusia ar trimite ajutor Sârbiei prin România. După telegrama primită de „Reichspost” s'ar transporta prin Raduievaț alimente, arme și muniții în Sârbia. Tot pe acest drum ar fi trecut în Sârbia numeroși voluntari și ofițeri ruși.

Teama de baloanele germane.

Colaboratorul militar al ziarului „Times” scrie: Anglia trebuie să înceapă ofensiva și să respingă pe Germanii, căci altcum Germanii își vor construi stațiuni aviatice în canal lângă țărâmul belgian și astfel se vor informa despre mișcările flotei engleze, ca apoi într'un moment favorabil să o atace. Anglia trebuie să opună rezistența cea mai mare asistentă.

LA BUG.

Budapesta. — (Comunicat oficios.) Invernata luptă din ținutul orașelor Zamosc și Tyssowce care a ținut o săptămână, a avut ca rezultat ieri biruința deplină a inspectorului de m-

re-l purta cu sine în tot locul. De sigur citea clipa aceea pasagiul următor:

„Abea în luptă arată ce poate adevărat soldat; în ploaia de gloanțe și în fața ascușurilor baionetelor dușmane trebuie să dea dovadă că e stăpân pe cea mai de lipsă trăsătură a unui luptător: să dea dovadă de îndrăzneală și de curaj nețărmurit”.

După o oră ne aflam deja în marș spre graniță. La început nu ne era prielnică atmosfera. Năvălea cu prea mare putere în sufletele noastre gândul: ne aflăm în războiu. Mai apoi însă când a imprumutat luna plină coifurilor și poștilor noastre lucirea ei liniștitoare, când am zărit arzând pe munți focurile de veghe — înfiripat, ici și colea, încet pe încetul, o conversație pe șoptite cu tovarășul de alături. Cântecul cerca să crească, când aici, când colea de dintr'un vis. În sfârșit răsună un cântec plin de melancolie, un cântec cântat cu fruntea creștită, de soldații mei din Westfalia. Și apoi da, mai apoi au început să s'amestece și cântecurile vechi, scumpe, vesele, militărești.

Înainte de compania călărea tăcut câmpul nostru. Toți, oficierii și soldații de rând, țineau la el, adorându-l. Nu exista o față militară frumoasă pe lume. Cum îi flutura dusă de vânt mustața-i groasă, lungă, pe lângă obrazul tăut de scare. Cât de cuminte privea ochiul! Nu vorbea mult. O seriozitate constantă, aștea zice veselă-liniștită, îl cuprindea totdeauna. Convins până în adâncul inimii de realitatea crudă a existenței — își găsea liniștea, ferici în îndeplinirea cât se poate de severă a d-

general Auffenberg. Am prins mai multe dușmane și am luat până acum 160 de tușmani. Rușii sunt în retragere peste Bug.

Armata de sub comanda lui Dankl, care acum are în față Lublinul, de asemenea luptă cu izvoarele.

Galicia estică Liovil (Lemberg) e încă în mâna noastră. Cu toate acestea, având în vedere forțele preponderante ale năvălitorilor, situația în punctul acesta e foarte gravă.

Malor Höfer.

Luptele dela Sabaț.

Arhiducele era cât pe aci să cadă jertfă războiului. După ce a fost rănit și cercetând pe răniți, spunea: „Mășterii și mitralierile noastre sunt brilante, armata noastră e de rangul întâi, iar monitoarele s-au săvârșit o muncă peste așteptare. E o ferăstrău să poți lupta cu soldați ca ai noștri. Să baie în orice foc, și dacă terenul nu ar fi atât de îngust, triumful nostru ar fi fost și mai deplin. Porumbiști cât omul de înalte trebuia să ne călărească cu vrăjmașul care disconsideră toate rezultatele unui război între state culte. Aia-s barbare, fără înimă, cari se folosesc de mijloace, nemulțumite la un popor de militari. Nema vorbind de comitajii, de la cari nici nu ai să poți altceva, dar când vezi ce fac femeile și copiii, te apucă furiile”.

Arhiducele era cât pe aci să cadă jertfă războiului. Stătea tocmai la prânz, în Sabaț, când dintr-o dată avionul se sparse în apropiere. Gloanțele mitralierelor au găurit numai paltonul arhiducelui.

Bineinformații...

„Lectură în „Neue Fr. Presse” următoarea scriere:

„Oricare maghiar, care se cugetă ca un bărbat trebuie să simtă năcaș, cu drept cuvânt, vădând cum în cercurile de aci, domni, luându-și de bineinformați, fac pe grozavul și răspândind știri îngrijitoare. Spre mângâiere, citez din „Berliner Tageblatt, următoarea experiență: Nr. 10000.”

„Mai e vorbă, nu suntem lipsiți de știri fără nici acum. Iarși se adevărește vorba lui marek, că nicăiri nu se face atâta minciună în război, la vânătoare și la ulegeri. Și, bișnițes, mai ușor se dă crezământ răului decât binelui”.

„Constatăm cu mulțămire că aceasta boală nu e specialitate maghiară.”

Budapesta, 31 August 1914.

Stefan Tisza.

„În grija, ce nu cunoștea oboșală, pentru că semenilor săi și mai cu seamă a compatrioților săi.”

„Și veseli, după prima întâlnire, mergeam înainte, în noapte. Pasul ni se părea astăzi mai ușor. Erau frigurile de a ajunge cât mai curând lângă dușman, cari ne cuprindeau, dela comandant până la toboșar.”

„Eu îmi petreceam cu Cziczian. Noi încheiam discuția. Amândoi vedeam astăzi pentru încredințată mii de licurici prin tufișuri. Cândă-mă gândeam că această noapte să rămână mai pe jos în noaptea noastră.”

„Deodată s'a dat poruncă să stăm pe loc. Companiile au trecut înainte. S'au postat sentințele și s'au trimis stafete ca avangardă. Batalionul s'a pus în tabără. N'avem la îndemână nici un mic paie. Zăceam, înveliți în mantalele noastre, într'o pădure. Era cald. Odată m'am ridicat să văd cum privea căpitanul meu, războiului, când se de un arbore, la lună. Ochii lui căușă plini de melancolie și triști spre discul lunii. Odată nu l-am văzut așa pe căpitanul meu. Când mi-au căzut pleoapele de somn, ca să mă ridic din nou, odată, spre miezul nopții. Am văzut de seamă că cineva se plimba de jur-împrejurul piramidei noastre de pusti. Nu părea că e straia. Era Cziczian, care, având pe „micul Aldersee” în mână, înjurând pe înfundate, cu o cuprinsă de o furie potolită, aranja câteva scaune, cari nu fuseseră puse bine în piramidă. Deodată cădeau razele lunii pe dinții lui cei de dinainte. În curând am adormit din nou, în tăcere...”

(Va urma.)

Doi mari duci rusești.

Roma. — „New-York Herald” află din Petersburg, că în luptele din Prusia estică au căzut și marii duci Constantin și Oleg. Constantin a fost ginerele regelui Petru al Serbiei.

Victor Napoleon în Anvers.

Berlin. — „Lokalanzeiger” e informat, că în fortăreața din Anvers afară de familia regală belgiană, se mai află și prințul Victor Napoleon cu soția sa, Clementina principesă belgiană, căroră li s'a născut un copil, Victor Napoleon.

În Marea-nordică.

Roma. — „Giornale d'Italia” e informat din izvor autentic din London, că flota engleză și germană nu se vor măsura în Marea-nordică, pentru că, deși flota engleză e în preponderență, e într'o poziție extraordinar de nefavorabilă.

Comandantul flotei anglo-franceze din Marea-mediterană.

London. — Boué de Lapeyrère comandantul flotei franceze a luat comanda întregii flote îmbinate anglo-franceze în Marea-mediterană, astfel Sir A. B. Milne a fost rechemat.

Englezii despre cufundarea vasului „Kaiser Wilhelm”.

London. — Winston Churchill ministru englez de marină face cunoscut în casa de jos a țării cufundarea vasului german „Kaiser Wilhelm”, dar nu spune locul unde a atacat flota engleză vasul. Intenționat ministrul o face aceasta, pentru că aceea s'a întâmplat în ape neutrale, și astfel a violat dreptul internațional.

Ofițerii francezi în statul major sârbesc.

Sofia. — S'a adevărit, că în statul major sârbesc sunt mai mulți ofițeri francezi. Aceștia au fost trimiși în Sârbia înainte de izbucnirea războiului actual, ca să studieze terenul de luptă din războiul balcanic. Ne mai putându-se întoarce în patrie au primit concesiune dela comandamentul armatei franceze, ca să intre în armata sârbească, și astfel moștenitorul de tron Alexandru i-a împărțit la diferite divizii.

Comandant rus în armata munteneagră.

Serajevo. — Din sursă autentică vine știrea că conducerea armatei muntenegrene a luat-o Patapov. Acesta e de mulți ani atașatul militar al Rusiei în Muntenegru. În trupele din Muntenegru sunt foarte mulți ofițeri sârbi și ruși; și din cauza aceasta sunt tare nemulțumiți generalii muntenegrini.

Pregătirea Bulgariei.

Sofia. — „Agence Bulgare” anunță, că ministrul de război a plecat prin teritoriile anexate după războiul balcanic ca să inspecteze manevrele armatei. Aceasta voia el de mult să o facă, dar nu a putut până acum. Regele a împuternicit pe ministrul președinte, ca „sobrania” care a fost conchemată pe 29 August, să se amâne.

Germanii și Rușii.

Berlin. — Statul major a dat următorul comunicat: După o informație mai nouă sosită dela cartierul general, în lupta dela Gilgenburg-Ortelsburg, am făcut cu mult mai mulți prizonieri decât am anunțat până acum. Numărul prizonierilor e 70.000, între cari 300 de ofițeri. Am nimicit întreg materialul de artilerie rusească.

Berlin. — „Lokalanzeiger” primește dela corespondentul său de război informațiunea că dintre cele 5 corpuri de armată rusească, unul aproape întreg a ajuns în mâinile Germanilor, iar pe celelalte 4 și acum le fugăresc. Mii și mii de Ruși au pierit prin mocirle și lacuri.

(Wolff). Împăratul Wilhelm a numit de generalisim al armatei germane pe generalul Hindenburg, învingătorul comandant al armatei germane din răsărit, și l'a distins cu crucea de fer de întâiul rang, adresându-i totodată și următoarea telegramă:

„Pentru vecie meriți recunoștința patriei deodată cu triumful câștigat în lupta de trei zile asupra armatei rusești inamice atât de numeroasă. Împreună cu întreaga Germanie sunt mândru de glorioasa prestațiune a armatei dtale.

Adu la cunoștința trupelor dtale căldurosul salut împărătesc”.

Guvernul francez.

Turin. — „Gazetta dell Popolo” află din Marsilia că guvernul francez a părăsit Parisul și acum e la Lyon. Știrea însă nu-i confirmată oficial.

Aurul Franței.

Berlin. — După știri pozitive sosite aici prin Olanda visteria statului francez fiind în Paris în primejdia de a cădea în mâna Germanilor, a fost mutată la Londra.

Germanii și Englezii.

Viena. — „Die Zeit” anunță din Berlin: Ziarele americane sunt informate din New-York că în apropiere de San Francisco s'a dat o luptă între un încrucisător german și un vapor de război englez. A fost nimicit vaporul de război englez.

Berlin. — Ziare engleze scriu că 50.000 de soldați englezi au ajuns pe continent. Canada a ridicat contingentul armatei sale la 100.000. Anglia a început recrutarea sutei a doua de mii, până la vârsta de 35 de ani.

Londra. — Ziarele anunță că ministrul marinei Churchill a comunicat despre marinarii englezi că au debarcat în Ostende și teritoriile din jur.

Germanii și Belgia.

Rotterdam. — Din Libreville, capitala Congo-ului Franței se anunță: armatele germane au intrat în Congo-ul Belgiei.

Berlin. — Despre cruzimile franc-tireur-ilor belgieni din Löwen se povestesc următoarele: un tânăr a furat o uniformă de tunar german și o trambită și a dat alarmă. Când soldații germani s'au strâns acolo au fost măcelăriți cu o mitralieră a celui tânăr. Au căzut 60 de soldați și șeful corpului ofițeresc german. În pivnița unei mănăstiri au fost găsite cadavrele unor vreo 50 de soldați germani, — probabil măcelărirea asta s'a făcut la ordinul ministrului de justiție belgian, care după cum se spune ar fi dispus ca toți prizonierii germani să fie căsăpiți. Sunt bănuți de crima asta chiar acei frațes ai mănăstirii. Pe priorul mănăstirii l-au împușcat.

Antwerpen. — Regina a părăsit Antwerpenul pentru că să-și conducă la Londra copiii.

Viena. — Ziare germane, evident, la dorința guvernului, scriu că soarta Belgiei nu este definitivă prin cucerirea și administrarea actuală a Germanilor. Nu poate fi probabilă nici mai târziu o anectare a Belgiei la Germania.

Rotterdam. — „Rotterdamsche Courant” anunță: când armatele germane au intrat în Namur, aici au aflat o legiune de Negri din statul Congo. Soldații negri erau sub comanda colonelului Chaltin.

Berlin. — Corespondentul de război al ziarului „Berliner Tagblatt” a telegrafiat următoarele dela cartierul general, despre bombardarea Antwerpenului:

Zeppelin-ul pe care l-am văzut în Liège (la 1 Sept.) încă în noaptea aceea a luat drumul spre Antwerpen și i-a succes să arunce numeroase bombe. Apariția Zeppelinului a trezit în oraș mare panică. Deja întâia bombă a nimicit fabrica de gaz căci toate lămpile de gaz s'au stins într'un moment dat. Balonul a fost luat la țintă, însă fără succes. În noaptea aceea a făcut balonul multe pagube, iar dimineața s'a întors fără să i se fi pricinuit cea mai mică stricăciune. Propabil balonul își repește drumul. Succesele sale au avut la Londra efecte penibile.

Londra. — (Telegramă peste Roma). „Daily Mail” are informațiuni din sursă oficială belgiană despre situația militară din Antwerpen: comanda armatei belgiene are neclintita convingere că Antwerpen-ul nu poate cădea. Belgienii nu se tem că Antwerpenul ar îndura vre-o criză, pentru că are provizii cel puțin pe timp de o lună. O foarte mare cantitate de material de război a sosit din Anglia așa că forturile cetății vor fi inexpugnabile.

Războiul cu Rușii.

Viena. — Corespondenții de războiu ai mai multor ziare unanim afirmă că armatele austro-ungare din nord-est înaintază cu succes și fără putință de a le rezista dușmanul, având încontinuu lupte grele. E numai chestie de timp ciocnirea decisivă în nord, în ost situația nu s'a schimbat.

Parisul.

„Petit Parisien” scrie că porțile Parisului sunt încuiate dela 6 ore seara până la 6 ore dimineața, mai multe porți sunt constant încuiate. În legătură cu evenimentele războiului, s'au schimbat numirile unor strade. De pildă strada Avenue d'Alemagne e numită acum Avenue Jean Jaurés, Rue de Berlin — Rue de Liege.

„Berliner Lokalanzeiger” primește dela corespondentul său următoarea informație: Populația Parisului se teme de o invadare germană și face demersurile cele mai extreme pentru apărarea comorilor acestui oraș. Odoare, dia mante, pietrii prețioase și alte lucruri de valoare le așează în lăzi de fier. „MonaLisa” lui Leonardo da Vinci, „Venus de Milo” și alte tablouri și statui de valoare, au fost duse în pivnițele Louvre-ului și încuiate în camere de oțel.

INFORMAȚIUNI.

Lorenzo Stecchetti.

Spes ultima dea.

Tie. —

Grăit-am inimii, sărmanei inimii:
— „De ce tot plângi? de ce ți-e tânguirea?”
Și ea-mi răspunse: „A murit iubirea...”

Grăit-am inimii, sărmanei inimii:
— „Atunci nădejdea ta ce rost mai are?”
Și mi-a răspuns: „Cel ce nu speră, moare...”

I. Costa.

Arad, 3 Septembrie 1914.

Comemorarea lui Constantin Brâncoveanu. Din București se scrie „Gazetei Transilvaniei”:

Implinindu-se Vineri două veacuri dela moartea lui Constantin - Vodă - Brâncoveanu, martirul națiunii și al legii creștine, omorât împreună cu cei nouă copii ai săi, s'a oficiat la biserica Sf. Gheorghe nou o slujbă religioasă pentru pomenirea și odihnirea sufletului lui.

Slujba a fost oficiată de I. P. S. S. Mitropolitul Primat înconjurat de clerul bisericeii.

Au asistat la serviciul divin foarte mulți credincioși și membrii Ligii Culturale.

S. S. diaconul Popescu a ținut o caldă cuvântare amintind meritele și virtuțile creștinești ale lui Constantin Brâncoveanu, care ne-a păstrat țara cu prețul vieții lui.

În urmă s'a oficiat un parastas la mormântul domnitorului. Răspunsurile au fost date de corul bisericeii Sf. Gheorghe.

Implinirea a două sute de ani dela omorirea fostului domnitor Constantin Brâncoveanu și a fiilor săi a fost comemorată de asemenea printr'un serviciu religios oficiat la mitropolie. I. P. S. S. Konon, mitropolitul primat, a oficiat, înconjurat de clerul metropolitan. A asistat un public numeros, între care, din partea „Ligei culturale” dnii N. Iorga, Virgil Arion, I. Bianu și arhimandritul Iuliu Scriban.

Fruntașii bisericeii noastre ortodoxe s'au întrunit zilele acestea la Sibiu, luând parte la ședințele „Reprezentanței Fundațiunii Gozdu”, iar dela 20 l. c. la ședințele Consistorului mitropolitan.

Dar. P. S. Sa părintele episcop Miron a contribuit pentru ajutorarea familiilor celor duși în războiu șuma de 500 cor.

TRENURILE. Cu ziua de ieri toate trenurile de persoane circulă pe linia Brașov—Arad—Budapesta, ca înainte de mobilizare. Trenurile accelerate încă nu circulă, dar cum anunțasem la

timp, în locul lor circulă un personal cu viteză mărită, care pleacă din Arad, spre Budapesta la 9.16 ore dimineața, iar spre Brașov la orele 8.5 seara.

Uzură cu alimentele. Autoritățile pieței sibiene au pedepsit câteva lăptărese din Turmășor, cari la Sibiu au vândut un litru de lapte cu 30 și cu 32 fileri. Lăptăreselor li s'a dictat o amendă de 10 și 20 coraone, și închisoare de câte o zi. — Un negustor sibian, care a vândut un chilogram de slănină cu 2 cor. 80 de bani, a primit o pedeapsă de o zi arest și amendă de 30 coraone. Autoritățile pieței sibiene merită toată recunoștința publicului cumpărător.

Leacuri pentru răniți. Lucrătorilor de câmp, dar și multora scăpați din războiu li se pot isca răni, cari produc dureri groaznice când încep a coace și până s'au copt.

Dau rețeta probată și garantată, al cărei medicament de casă face, ca rana să se coacă și să se curețe fără nici o durere.

Plastru (flaster) de terpentin de 8 fileri (în 2 cutii), un gălbenuș de ou, o lingură de unsoare curată de porc (cu vârf), camfor (zdrobit) de 4 fileri, 2 linguri de smântână dulce (luată de pe lapte dulce și nefert din aceeaș zi).

Toate acestea se amestecă cu atâta făină albă, ca să deie o amestecătură așa de groasă, ca să se poată unge ușor pe un petec curat de pânză albă.

Cu acest petec și altul curat pe deasupra se învăluie și se leagă rana. Peste un sfert de oră vor înceta și cele mai groaznice dureri.

Schimbă petecul uns în fiecare zi. Când n'are ce să mai stoarcă din rană, scoate o tufulă de nalbă cu rădăcini cu tot. (Florile ori casii de pe ea se lapădă). Spală-o și o ferbe în oală curată cu apă curată. Spală rana în fiecare zi cu această apă. Vindecă sigur și repede locul ranei. — Comloșul-mare, 14 August 1914. Aurelia Păcățian.

Pentru familiile învățătorilor. Episcopul de Caransebeș a dat sub Nr. școl. 1914 următorul Ordin către toate comitetele, epitropiile parohiale din eparhie: Din mai multe părți mi s'au plâns învățătorii, că nu și-au primit salariul, încât în unele parohii au restante pe mai multe luni.

Considerând, că mulți învățători sunt chiar plecați la război — îndatorăm organele parohiale indicate mai sus, ca să-și deie silința a încassa competențele de cult, spre a să putea plăti regulat salariul învățătorilor, încât mai ales soțiile și familiile celor duși în tabără să nu ducă lipsă, mărinind năcazul, în care și altcum se află. Caransebeș, 12 August 1914. Dr. E. Miron Cristea episcop.

Anul școlar. — Publicațiune oficială. — Se aduce la cunoștința celor interesați, că înscrierile la institutul teologic-pedagogic pentru anul școlar 1914/15 se vor face în primele trei zile ale lui Septembrie v., adică la termenul normal. — Caransebeș, în 7 August 1914. — Conzistorul diecezan Dr. E. Miron Cristea episcop.

Lupta de lângă Cernăuți. Cetim în „Viata Nouă” din Cernăuți: „Trupele noastre, între cari și regimente cu flăcăi de ai noștri și toți bărbații milițieni (Landsturm) li-au dat Rușilor Duminecă în 23 August pe teritorul de lângă Boian, Barancea, Mahala, Toporouț și Noua-Suliță o cumplită bătaie. Rușii erau în număr de 20.000, aproape de două ori mai numeroși decât ai noștri, dar vrednicia și vitejia soldaților noștri a înfrânt numărul cel mare de Ruși, cari au pierdut 800 de prinși, mai mulți ofițeri superiori, 500 de puști, 100.000 de gloanțe, patru mitraliere, trei care de muniții și o mulțime de alte armamente. Dacă între locuitorii din Barancea nu s'ar fi găsit trădători ticăloși, de sigur că trupele noastre ar fi făcut prizonieri pe

toți cei 20.000 de Ruși. Pe partea Rușilor o mulțime de morți și răniți; acești din ei au fost aduși în mare parte la Cernăuți, teva zile încă după această strălucită biră a Românilor noștri, trupele noastre aflau menținut Ruși fugari ascunși prin păpușoie, și frigeau cartofi și păpușoiu. Entuziasmul populației din Cernăuți era de nedescris la vedea prinșilor, mai ales că Cernăuțenii au privit pe dealuri cu ochiarele la această luptă de țarina Boianului și a Mahalalei. De Boian leagă și amintirea altei victorii românești, a me a lui Const. Cantemir asupra regelui polon Ioan Sobieski, care a fost înfrânt pe acelaș câmp unde s'a dat zilele trecute lupta între trupele noastre”.

Ultima oră.

Germanii la Givet.

Berlin. — Germanii au o nouă izbândă. Comandamentul francez trimisese cam 10 corpuri de armată ca să împiedece înaintarea armatei germane spre Paris. Armata aceasta a atacat armata principelui moștenitor la Verdun și Reims. Germanii după o scurtă părărire au trecut în ofensivă și au respins Francezii. Aceștia se retrag spre Reims.

Marele stat major al Germaniei anunță: „Centrul armatelor franceze, constând din 10 corpuri de armată l-am respins ieri între Reims și Verdun și îl urmărim acum. În părăritul în decursul luptei a fost la armata principelui moștenitor. Forturile dela Givet și orașul au fost ocupate de noi în 31 August.”

BULGARIA PĂRASEȘTE PASIVITATEA.

O telegramă din Berlin aduce știrea, că Bulgaria ar fi protestat în contra transportării trupelor și munițiilor rusești în Serbia, prin care fapt vede amenințată integritatea granițelor bulgare. Intrucât Rusia nu ar înceta cu trimiterea trupelor sale în Serbia ar fi silită să prindă arma pentru apărarea granițelor. Telegrama berlineză spune că Bulgaria ar fi adus această cunoștință guvernului rusesc în formă de ultimatum, și în acest fel ar fi făcut primul pas pentru părăsirea pasivității de până acum.

GERMANII ÎN LODZ.

Din Lemberg ni se telegrafiază, că după încheierea ziarului Slovo Polski, Germanii ar fi ocupat orașul Lodz, trecând prin Pilita și Klek, au ajuns la Radoșița unde s'au întâlnit cu trupele noastre.

LUPTELE DIN GALIȚIA.

(A. T. U.) Armata lui Auffenberg fugărește pe Ruși cu înverșunare peste râul Bug, iar armata lui Dankl a început bombardarea Lublinului.

Înaintarea Rușilor la răsărit nu trebuie să ne pună pe gânduri, deoarece planul nostru este de a face spre nord concentrările, în unele armata germană. Trupele lui Auffenberg sunt vertical în direcția Lembergului, va să zică trupele noastre de aici nu au rămas fără apărare. Dealtfel evacuarea Lembergului nu are importanță pentru operații, nefiind orașul important. Pentru noi e importantă, că Germanii au cucerit Lodzul și astfel, împreunându-se cu armata noastră din stânga, vor frânge în curând triunghiul Lublin—Ivangorod—Varșovia.

Redactor responsabil: Constantin Savu.